

Knut Grøndalen
2910 Aurdal

Aurdal 18.02.2012

NVE
Konsesjonsavdelingen
0301 Oslo

Ang. 50-årsrevisjon av Åbjørautbyggingen.

Maskineriet i Åbjøra Kraftverk ble byttet ut vinteren 2002/2003. Fram til da ble det benyttet 3 små turbiner med tilhørende generatorer, der en kunne kjøre 1, 2, eller 3 etter behov og tilgang på vann i inntaksmagasin. Etter ombygging er det montert inn 1 stor turbin med generator. Det blir da følgelig enten drift eller ikke drift. Dette er en vesentlig endring i forhold til da konsesjonen ble gitt! Jeg kan ikke se at ombyggingen er nevnt i revisjonsdokumentet.

Vannstanden i Ølsjøen/Bløytjern/Pardisfjorden endrer seg etter denne oppgraderingen mye raskere enn før, og magasinene er oftere nede på LRV, ofte over lange perioder.

Særlig Ølsjøen er langgrunn, og ved vannstand ned mot LRV medfører dette at store arealer fjordbunn blir tørrlagt. Det er innlysende at dette er skadelig for bunndyr og dermed mattilgang for fisk. Sommeren 2006 var en forholdsvis tørr sommer, Ølsjøen var da så lenge nedtappet at det spirte gras og ble grønt på det som skal være under vann ved normal vannstand. Se foto.

Erosjonsmessig ser vi som bruker av Ølsjøen forandringer i sandtransport og flytting av grunne partier. Det har ikke gått lang nok tid fra utskiftingen av maskineri i kraftverket og dermed endret kjøremønster til at en kan konkludere som FBR gjør i revisjonsdokumentet ang. fiske, friluftsliv og erosjon når det gjelder Bløytjern, Ølsjøen og Pardisfjorden. *”Utbyggingen av vassdraget kan ikke sies å ha påvirket friluftslivet negativt i særlig grad. Det er ikke erosjonsproblemer i vassdraget av nevneverdig betydning, utover det som var forventet.”*

Ser også at det kun er lagt ved bilder fra Ølsjøen ved vannstand opp mot HRV. Ved tapping ned mot LRV ser det ikke så idyllisk ut, og båtbruk fra Åbjør-siden (nord) er ikke mulig da det kan være opptil 100m tørrlagt bunn før en finner vann å ro på.

Ved lite vann i Tisleifjord, kjøres ofte kraftverket ”så lenge det går” og tapper dermed Ølsjøen til LRV. Hadde en stoppet noen timer før, ville de miljømessige og utseendemessige konsekvensene blitt mye mindre da det ikke hadde vært så mye tørrlagt areal. Med rikelig vann i Tisleifjord er problemet mindre, da det etterfylles etter hvert under drift og ved stopp forblir vannstanden normal. Tisleifjord er normalt oppfylt på høsten.

Når det gjelder minstevannføring i Åbjøra ser jeg på dette som et skritt i feil retning, da det vil medføre enda større gjennomstrømming i magasinene med tilhørende erosjonsproblemer og enda senere oppfylling av Tisleifjord.

Jeg er klar over at den såkalte terskelen i Ølsjøkanalen var rester etter forbedring av kanalen, men en slik terskel, kanskje bare 50 cm høy, ville likevel gjøre store utslag i Ølsjøen. En kunne øke bredden på kanalen for å kompensere for mindre dybde, og dermed opprettholde tverrsnittareal.

FBR ble i 2004 fritatt for utsetting av fisk i Ølsjøen. Dette var da bare 2 år etter at ombyggingen ble gjennomført. Undersøkelsene som ble foretatt var naturligvis gjennomført enda tidligere, kanskje før ombyggingen. Det burde stilles krav om prøvofiske og nye undersøkelser nå 10 år etter at kjøremønsteret ble endret. Det må åpnes for at vedtaket om fritak fra utsettingspålegg kan endres.

Med hilsen
Knut Grøndalen